

ПОЉОПРИВРЕДНА САВЕТОДАВНА И СТРУЧНА СЛУЖБА КРУШЕВАЦ

37000 Крушевац, Чолак Антина 41, тел: 037 427 811 факс: 037 421 912 e-mail: kontakt@poljostanica.com

БРОЈ 2

БИЛТЕН

ФЕБРУАР 2020

САДРЖАЈ

1. Повећање трајности дрвеног наслона за винову лозу – Живомир Николић, дипл.инж	3
2. Прихрањивање пшенице и осталих жита – дипл.инж Радојка Николић	4
3. Значај зимског прскања воћака – Сандра Милетаковић, дипл.инж	5
4. Пролећна обрада земљишта – Сњежана Вујиновић, дипл.инж	6
5. Ратарска и повртарска органска производња - Дил.инж.Немања Константиновић - дипл.инж	7
6. Доминантне цене воћа и поврћа (кванташке пијаце)	8
7. Доминантне цене живе стоке (сточне пијаце)	8

ВИНОГРАДАРСТВО

ПОВЕЋАЊЕ ТРАЈНОСТИ ДРВЕНОГ НАСЛОНА ЗА ВИНОВУ ЛОЗУ

Дрвени наслони, стубови и коље знатно мање трају него наслони од другог материјала па се морају заштити од брзог пропадања. Трајност дрвеног наслона можемо повећати импрегнацијом. Импрегнарање треба да обухвати не само део стубова и коља који ће бити у земљи него још и 20-30 цм изнад земље.

Импрегнарање се врши: нагоревањем, затим потапањем у плави камен, катран, битумен, креозотно уље и друго.

Импрегнација нагоревањем је један однајстаријих начина заштите дрвених наслона од пропадања. Коље и стубови предходно морају бити исушени, а са оног дела који се нагоревамо расе скинути – ољуштити кора. Нагоревање треба вршити на слабој ватри. Нагорева се само доњи део стуба у дужини од 70-100 цм, а коље у дужини од 50-60 цм. Знатно бољи резултати у повећању трајности наслона постижу се када се тек нагорели стубови и коље ставе у врели катран, битумен, карболинеумили креозотно уље.

Импрегнација у плавом камену – за импрегнацију се користи 5-10% растворплагог камена. Раствор се справља у дрвеним, бетонским или пластичним стубовима. Импрегнарају се сирови стубови и коље пошто се претходно ољушти од коре. Најбоље је ако се стубови и коље потопе целом дужином, али ради економичности потапа се само доњи део наслона. Доњи делови наслона држе се у хладном раствору 8-10 дана. Међутим, уколико се импрегнација врши у топли раствор плавог камена она траје 5-6 дана и знатно је ефикаснија. Импрегнацију плавим каменом треба обавити најмање 30 дана пре постављања наслона у винограду.

Импрегнација у врели катран, битумен, карболинеум и у креозитном уљу продужава вект рајања наслона. Поступак је следећи: стубови и коље претходно морају бити осушени и ољуштени од коре. У врео раствор ових средстава умачу се доњи делови дрвених стубова и коља у времену од 3-4 сата. Импрегнација се мора обавити најмање 5-6 месеци пре постављања наслона како би се до тог времена изгубио непријатан мирис.

Импрегнација соли маволфрама – ово је један од најстаријих начина импрегнације. Пошто је за овај посао потребна опрема, за сад ову импрегнацију виноградарских стубова и коља обављају предузећа.

Живомир Николић, дипл.инж.

РАТАРСТВО

ПРИХРАЊИВАЊЕ ПШЕНИЦЕ И ОСТАЛИХ ЖИТА

Прихрањивање пшенице, јечма и тритикалеа је најважнији посао који у наредном периоду предстоји ратарима. Сетва је обављена ван оптималног рока, у току новембра месеца када су се створили услови за припрему земљишта и сетву. Услови за клијање и ницање су били повољни после сетве јер је у другој половини новембра и у децембру био скоро правилан распоред падавина. Примена основних НПК ђубрива је смањена тако да прихрањивању треба посветити посебну пажњу : када временски услови то дозволе обићи парцеле, установити фазу развића, изглед и густину биљака.

Прихрањивање представља наставак основног односно предсетвеног ђубрења. После зиме и ниских температура жита су исцрпљена и гладна па је неопходно прихрањивањем помоћи даљи интензивни раст и развиће биљака. Азот ће омогућити бржу и бољу регенерацију тј. стварање нових листова, бржи пораст, боље бокорење и формирање већег броја класова.

ВРЕМЕ ПРИХРАЊИВАЊА

Пре прихрањивања обавезно обићи парцеле и утврдити стање : густина усева, боја листа и фаза развића па у складу са тим утврдити време ђубрења и количину ђубрива.

- Најбоље је прихрањивање вршити у **фази бокорења** (крајем фебруара и почетком марта)
- Корективно прихрањивање вршити у **фази влатања** (по потреби)
- Набољи ефекат искоришћавања ђубрива се постиже уношењем пред кишу како би оно доспело у зону кореновог система.

ИЗБОР ЂУБРИВА

Треба користити ђубрива са лакопрístupачним азотом из којих ће биљке лако и брзо усвајати азот, Прихрањивање се обавезно користи КАН-ом или АН –ом пошто се из њих азот најбрже и најлакше усваја од стране биљака. На киселим земљиштима обавезно користити КАН јер је он кречни амонијум нитрат. Уреју не користити јер повећава киселост земљишта и азот из овог ђубрива спорије прелази у приступачан облик за биљке. Уколико се користи Уреа треба је применити пре кретања вегетације јер је дужи период преласка у приступачан облик за биљке.

За прихрањивање никако не користити НПК ђубрива јер она прави ефекат испољавају применом у основној обради или предсетвеној обради земљишта.

КОЛИЧИНА ЂУБРИВА

Количина ђубрива зависи од :

- плодности парцеле
- предусева
- количине НПК ђубрива
- стања усева
- густине усева
- врсте житарице.
-

Оријентациона количина ђубрива

Озима пшеница - 200 – 300 кг/ха КАН-а или АН-а

Озими јечам : 150-200 кг/ха КАН-а или АН-а

Озими тритикале : 200 – 300 кг/ха КАН-а или АН-а

Озими овас : 100 – 150 кг/ ха КАН-а или АН-а

Радојка Николић, дипл. инж.

ЗНАЧАЈ ЗИМСКОГ ПРСКАЊА ВОЊАКА

Зимско прскање заузима значајно место у комплексној заштити воњака. Изводи се у периоду мировања вегетације, тј. од опадања лишћа па до почетка кретања пупољака (фенефаза пуцања пупољака). Температура ваздуха за време извођења зимског прскања треба да је изнад +5 °С. Прскати по мирном времену, без ветра и падавина (ако на воњакама има снега прскање не изводити).

Коштичаво воће, малину и купину треба прскати нешто раније, јер вегетација почиње раније него код јабучастог воћа.

Пре извођења овог прскања, а да би било што успешније воћна стабла треба припремити за то (орезати воћна стабла, одстранити суве и полусуве гране, ако је могуће састругати стару кору са дебла). Плаво прскање има за циљ да се униште презимљујући облици паразитних гљива и бактерија и смањи инфективни потенцијал за наредну вегетацију.

На јабучастим воњакама овим прскањем сузбијају се гљиве *Venturia rugina*, изазивач краставости плодова крушке, *Venturia inaequalis* проузроковач чађаве краставости јабуке, *Erwinia amylovora*-бактериозна пламењача јабучастих воњака и други, по штетама мање значајни паразити.

Код коштичавих врста за наредни вегетациони период смањује се опасност од *Stigmata carborphila* (шупљикавост листова), *Blumeria jaarii* (оспичавост листова), *Taphrina deformans* (коврцавост листа брескве), *Monilia laxa* (сушење цветова, гранчица и грана и трулеж плодова) и других болести. Прскање препаратима на бази бакра не би требало да заобиђе ни малињаке, купинаке и парцеле под јагодом. На малини се спречава развој гљиве *Didymella apianta* (љубичаста пегавост малине), затим *Mycosphaerella fragariae* (пегавост јагоде).

По правилу ови паразити, после завршетка вегетације остају у крошњи, у пукотинама коре, на пупољцима, трулим гранама, у или на мумифицираним плодовима, и на другим скривеним местима. У пролеће чим се створе повољни услови, почињу да се размножавају и настају заразе.

Квалитет прскања се постиже обилним прскањем, односно купањем свих грана и гранчица, идући од врха ка доњем делу круне стабла. Врло је битно да препарат-пестицид доспе на све делове стабла.

За презимљујуће форме штеточина у циљу сузбијања препоручују се препарти на бази минералних уља. За смањење инфекционог потенцијала биљних болести које презимљују на стаблу воњака, треба користити препарате на бази бакра. Иначе, ови препарати на бази бакра се могу комбиновати са препаратима на бази минералног уља у циљу истовременог сузбијања проузроковача биљних болести и презимљујућих форми штеточина.

Сандра Милетаковић, дипл. инж.

ПРОЛЕЋНА ОБРАДА ЗЕМЉИШТА

Правилна обрада земљишта је изузетно значајна јер она треба да одржи и поправи његову структуру, физичко-хемијска и микробиолошка својства. Смена усева у току године у интензивној производњи, интензивно ђубрење и наводњавање нарушавају структуру и временом смањују плодност земљишта.

Основна обрада земљишта је веома важна, јер од квалитетно обављеног орања зависи благовремена и квалитетна пролећна сетва. Орање треба обавити у току јесени и зиме и то што раније. Уколико се не стигне због лоших и неповољних временских и земљишних услова, онда је потребно да се обрада земљишта обави у пролеће.

Орање се, по могућству, обавља одмах након завршетка јесење бербе. Сваки дан или период лепог времена треба искористити а могуће је орање и по снегу уколико је снежни покривач мали, неколико сантиметара и ако земљиште није смрзло дубље од 5-6 цм. Дубина орања треба да буде 20-25 цм. На тежим земљиштима дубина орања је већа, а на лакшим плића. Орање не треба изводити у овом периоду једино на песковитим земљиштима и парцелама које се налазе на већим нагибима.

Предности зимског орања односе се и на стварању боље структуре земљишта (мрвичасата) услед дејства мразева. У земљишту се акумулира већа количина земљишне влаге јер у овом периоду имамо највише падавина. Већа акумулација влаге је један од главних услова што на засејаним парцелама где је обављено јесење (зимско) орање имамо знатније повећање приноса.

Следећа предност је да имамо бољу минерализацију жетвених остатака што утиче на боље биолошке особине земљишта. Приликом орања на површину избацујемо коренове коровских биљака који ће услед ниских температуре измрзнути и на тај начин смањујемо закоровљеност. Када на време обавимо ову агротехничку меру стварамо услове да у пролеће предсетвену припрему земљишта обавимо лакше, раније и квалитетније, а сетву спроведемо у оптималном року.

Уколико оранице ипак остану за пролећну обраду, онда то треба предузети што раније, јер је један од главних задатака да се сачува влага сакупљена током зиме и пролећа, а у исто време и да се оспособи за акумулирање нових количина влаге.

Због тога у пролеће треба бирати најповољнији моменат за обраду. Не сме се орати сувише влажно земљиште, јер ће се оно осушити и стврднути до те мере да се након тога не могу предузети никакви даљи радови. Уколико је земљиште екстремно суво, треба сачекати кишу, да би било лакше за обраду. Дубина пролећног орања не треба бити већа од 20 цм.

Одређивање физичке зрелости земљишта за обраду. Да би се одредило оптимално време за орање потребно је да се уради следеће:

- Узети мало земље у руку и покушати направити грудву.
- Ако се формира слепљена грудва, то је знак да је земљиште сувише влажно, у супротном, ако се не може формирати грудва онда је земљиште превише суво.
- Уколико се формирана грудва испусти из руке са висине од једног метра и приликом удара о тло распадне то је знак да се земљиште налази у стању физичке зрелости за обраду.

Сњежана Вујиновић, дипл.инж.

ОРГАНСКА ПРОИЗВОДЊА

РАТАРСКА И ПОВРТАРСКА ОРГАНСКА ПРОИЗВОДЊА

Прелаз са конвенционалне на органску производњу представља вишефазни процес у коме произвођач мора да савлада технолошке, еколошке, правне и економске аспекте органске производње.

Предуслови за заснивање органске производње су:

- Обезбеђење изолације – неопходно је да су површине на којима се заснива ова производња довољно удаљене од површина са конвенционалном производњом, саобраћајница, индустријских погона и др. загађивача животне средине;
- Одржавање и повећање плодности земљишта, заштита од загађења, спречавање ерозије – примена конзервацијске обраде земљишта, коришћење покровних и здружених усева за спречавање појаве ерозије и корова; примена плодореда са значајним уделом једногодишњих легуминоза и њихових смеша са травама које треба да обогате земљиште азотом и у сузбијању корова;
- Правовремено и квалитетно спровођење свих расположивих мера борбе против корова – превентивне, механичке и биолошке мере;
- Употреба репродуктивног материјала – семена по законској регулативи за органску производњу.
- Опремљеност газдинства;
- Расположена радна снага – породични бизнис који пружа могућност ангажовања свих чланова породице и локалног становништва;
- Близина тржишта.

Дипл.инж.Немања Константиновић

*Поштовани пољопривредни произвођачи посетите интернет страницу
www.agroponuda.com
или нам се обратите уколико ВИ желите да понудите свој производ.*

AGROPONUDA
BERZA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA SRBIJE

Број објављених агропонууда у јануару	-
Број реализованих агропонууда	-

**Cene voća i povrća - kvantitativne cijene u Srbiji
za period 03.-09.02.2020. godine**

Jedinica mere din/kg	Centralna Srbija										Vojvodina			
	Beograd	Kraljevo	Niš	Leskovac	Šabac	Novi Sad	Subotica	Beograd	Kraljevo	Niš	Leskovac	Šabac	Novi Sad	Subotica
Banana (Banana)	125	130	130		135	100	90							
Grejpfrut (Grapefruit)	100	100	100		170		150							
Grožđe-belo ostale (Grapes white other)	300													
Jabuka-Ajdarid (Apples-Idared)	45			40	50									
Jabuka-delišos zlatni (Apples-Delicious gold)	60			40	40									
Jabuka-Greni Smit (Apples-Grenny Smith)	60			40	60									
Jabuka-ostale (Apples-other)	70	40	50	40		60	30							
Kivi (Kiwi)	170	100	140		130	130	200							
Kruška (Pear)	160	100	110				150							
Limun (Lemon)	120	120	120		120	150								
Mandarina (Tangerine)	120	120	130											
Nar (Pomegranate)	170		150				180							
Orah (Walnut)	800				800	800	900							
Pomorandža (Orange)	90	65	65		160	100	100							

Jedinica mere din/kg	Centralna Srbija										Vojvodina			
	Beograd	Kraljevo	Niš	Leskovac	Šabac	Novi Sad	Subotica	Beograd	Kraljevo	Niš	Leskovac	Šabac	Novi Sad	Subotica
Brokoli (Broccoli)	180		250	240	140									
Celer (Celery)	80	90	90	80	70		100							
Cvekla (beet)	35	35	40	30	30	40	30							
Karfiol (Cauliflower)	160	180	180	200	60	250								
Krastavac-salatni (Cucumber for salad)	200		280			300								
Krompir (Potato)	45	40	40	30	35		40							
Kupus (Cabbage)	25	25	25	30	25		25							
Luk beli (Garlic)	550	350	350	400	220	300	450							
Luk-crni (Onion)	45	45	50	40	30	40	50							
Paprika-babura (Pepper-babura)	230					320								
Paprika-ostala (Pepper-other)	280		250		80									
Paradajz (Tomato)	160		180			200								
Pasulj-beli (Beans white)	200	250				220	280							
Patlidžan (Egplant)	230				85	300								
Praziluk (Leek)	50	70	60	50	60	70	70							
Spanać (Spinach)	150		90	90			180							
Tikvice (Zucchini)	170	150	160			170								
Zelena salata (Lettuce)	33		25	13			50							
Šargarepa (Carrot)	35	35	40	25	35	30	50							

Cene žive stoke - stočne pijace u Srbiji za period 03.-09.02.2020. godine

Jedinica mere din/kg	Težina/uzrast	Rasa	Centralna Srbija											Vojvodina												
			Beograd	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zaječar	Leskovac	Šabac	Užice	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin			
Bikovi	>500kg	SM				220			220						220											
Dviske	svе težine	svе rase	220	200																						
Jagnjad	svе težine	svе rase	320	300		300	300	300	300	280	280	300		300	330	300		300		300	280					
Jarad	svе težine	svе rase				200	220	200				230		230						250						
Junad	350-480kg	svе rase								220																
Junad	>480kg	svе rase															220		480							
Koze	svе težine	svе rase					150	100				140		100					120							
Krave za klanje	svе težine	HF																	140							
Krave za klanje	svе težine	SM					160			150	160								150	150						
Krmačе za klanje	>130kg	svе rase		150		100	120												130	130						
Ovca	svе težine	svе rase	160	120		130	150	160		150	160	150		110	160			110	120	120	140					
Prasad	16-25kg	svе rase	300	220		230	280	200	300	240	270	240	250	230	290	230		260	250	260	260					
Prasad	<=15kg	svе rase	320	230			310		300	250	300	250	270					270	260							
Telad	80-160kg	HF																		360						
Telad	80-160kg	SM					430			420	380		410		400	540	350			360						
Tovljenici	80-120kg	svе rase	170	170		180	160			120	170		150	160	165			170	170	180	165					
Tovljenici	>120kg	svе rase	160	180		140	150	150		110		170	140		150			150		170						
Šilježad	svе težine	svе rase	220								200	220														